

BARACK OBAMA

Att våga hoppas

TANKAR OM DEN
AMERIKANSKA DRÖMMEN

Översättning: Thomas Engström

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-011807-5

Amerikanska originalets titel: The Audacity of Hope

Copyright © 2006 by Barack Obama

This translation published by arrangement with
Crown Publishers, a division of Random House, Inc

Svensk översättning Thomas Engström

ScandBook AB, Smedjebacken 2008

Till kvinnorna som uppfostrade mig

MIN MORMOR TUTU,

som har varit en klippa i hela mitt liv

MIN MOR

*vars kärleksfulla sinnelag alltjämt
håller mitt mod uppe*

Innehåll

Prolog 9

Republikaner och demokrater 21

Värderingar 54

Vår författning 81

Politiken 113

Livschanser 149

Tro 209

Ras 242

Världen bortom våra gränser 286

Familjen 341

Epilog 370

Författarens tack 380

Register 383

Prolog

NÄSTAN TIO ÅR HAR gått sedan första gången jag kandiderade till ett politiskt ämbete. Då var jag trettiofem, utexaminerad jurist sedan fyra år tillbaka, nygift och allmänt rastlös ifråga om vad livet hade att erbjuda. En senatorsplats hade blivit ledig i delstaten Illinois lagstiftande församling, och ett antal vänner föreslog att jag skulle ställa upp i valet. De tyckte att mitt arbete som medborgarrättsadvokat och att mina kontakter från dagarna som samhällsorganisatör nog skulle göra mig till en godtagbar kandidat.* Efter att ha diskuterat det hela med min hustru gav jag mig in i kampanjen, och gjorde snart sådant som varje förstagångskandidat gör: jag pratade med alla som ville lyssna. Jag gick på kvartersklubbmöten och kyrkliga sällskapsträffar, besökte skönhetsalonger och frisersalonger. Stod det två killar i ett hörn gick jag över gatan och gav dem kampanjmaterial. Och vart jag än gick fick jag alltid höra någon variant av samma par frågor:

”Vad är det för konstigt namn du har?”

Och sedan: ”Men du som verkar så trevlig, varför vill du ge dig in i nåt som är så grisigt och snaskigt som politiken?”

Jag var van vid frågan. Den var av samma slag som de frågor jag fått flera år tidigare, när jag först kom till Chicago för att arbeta i låginkomstområden. Den påvisade en cynism inte bara för det politiska spelet utan för själva idén om ett liv i det offentliga, en cynism som – åtminstone i de områden på South Side som jag ville företräda – hade

* Obamas värv som ”community organizer” översätts genomgående i denna bok med att han varit ”samhällsorganisatör”; ibland sägs i svenska tidningar att han har varit ”socialarbetare”, vilket felaktigt leder tanken till att han skulle ha varit anställd som handläggare på någon sorts offentlig socialinrättning. Snarare rör det sig om en verksamhet som kombinerar motsvarigheten till våra hyresgästföreningar med andra frivilliga sammanslutningar för till exempel arbetslösa, brottsoffer, hem och skola och grannsamverkan mot brott, *övers. anm.*

fått näring av en hel generation av brustna löften. Till svar brukade jag för det mesta le och nicka och säga att jag förstod deras skepsis, men att det fanns – och alltid hade funnits – en annan politisk tradition, en tradition som sträckte sig från tiden för landets grundande till medborgarrättsrörelsens glansdagar, en tradition som byggde på den enkla tanken att vi angår varandra, att vi har mer som förenar oss än som skiljer oss åt, och att om tillräckligt många tror på det antagandet och handlar därefter så kan vi åstadkomma en hel del meningsfullt, även om vi kanske inte löser alla problem.

Det var ett hyfsat övertygande tal, tyckte jag. Och även om jag inte är säker på att de som hörde mig var lika imponerade, så var det tillräckligt många som uppskattade min innerlighet och ungdomliga kaxighet för att jag skulle ta mig till Illinois lagstiftande församling.

Sex år senare, när jag bestämde mig för att ställa upp i valet till senaten i Washington, var jag inte lika självsäker.

Av allt att döma tycktes mina yrkesval ha fallit väl ut. Efter två mandatperioder under vilka jag fått slita i minoritetsställning hade demokraterna vunnit makten i delstatssenaten, och därefter hade jag drivit igenom en mängd lagförslag: från en reformering av Illinois dödsstraffssystem till en utvidgning av delstatens barnhälsovård. Jag hade fortsatt att undervisa på juridiska fakulteten på University of Chicago, vilket jag trivdes bra med, och blev ofta inbjuden att hålla föredrag i olika delar av staden. Jag hade bevarat min självständighet, mitt goda namn och mitt äktenskap – alltsammans, statistiskt sett, sådant som jag riskerade i samma ögonblick som jag satte min fot i delstatshuvudstaden.

Men åren hade också utkrävt sin tribut. Till en del var detta bara en följd av mitt åldrande, antar jag. För om man bara är tillräckligt uppmärksam så blir man för varje år som går också klarare över alla sina brister – de blinda fläckarna, de ständigt återkommande tankebanorna som, oavsett om de har sin grund i gener eller i miljöpåverkan, så gott som alltid bara blir värre med tiden, lika säkert som

att en lite linkande gångstil förr eller senare övergår i höftsmärtor. I mitt fall hade det visat sig att en sådan brist var kronisk rastlöshet: en oförmåga att, oavsett hur bra allting gick, uppskatta de välsignelser jag hade mitt framför näsan. Det är en brist som finns inbyggd i den moderna tillvaron, tror jag, liksom i den amerikanska folksjälen – och som ingenstans är mer uppenbar än på politikens område. Huruvida politiken faktiskt uppmuntrar karaktärsdraget ifråga eller helt enkelt bara drar till sig dem som besitter det är svårt att veta. Någon har sagt att en man alltid försöker antingen leva upp till sin fars förväntningar eller gottgöra för hans misstag. Det skulle väl kunna vara en nog så god förklaring till min egen åkomma i så fall.

Hur som helst var det till följd av denna rastlöshet som jag beslöt utmana en sittande demokratisk kongressledamot i 2000 års valrörelse. Det var ett ogenomtänkt drag, och jag förlorade gravligt – jag fick storstryk, av det slag som gör att man upptäcker att livet inte är skyldigt en att bli som man tänkt sig. Ett och ett halvt år senare, när ärren efter förlusten hade förbleknat någorlunda, åt jag lunch med en mediekonsult som sedan ganska lång tid tillbaka hade uppmanat mig att kandidera på nationell nivå. Som det nu föll sig hade vi bokat in lunchen till sent i september 2001.

”Du förstår det va, att det är en annan politisk dynamik nu?” sa han och stoppade i sig lite sallad.

”Vad menar du då?” frågade jag, som mycket väl visste vad han menade. Vi tittade båda på tidningen han hade med sig. Där, på förstasidan, var Usama bin Laden.*

”Vilken jävla grej alltså”, sa han och skakade på huvudet. ”Snacka om otur. Och du kan förstås inte byta namn heller. Sånt gör bara väljarna misstänksamma. Kanske om du var i början av karriären, liksom, då kunde du ju tatt dig ett smeknamn eller nåt. Men nu ...” Hans röst dog bort, och han ryckte beklagande på axlarna innan han bad kyparen om notan.

Jag anade att han hade rätt, och den insikten låg och gnagde i

* Namnlikheten är större med amerikansk stavning (Osama), *övers. anm.*

mig. För första gången i min karriär började jag känna avundsjukan när yngre politiker lyckades med sådant jag inte hade klarat, tog sig högre upp än jag, fick mer gjort. Politikens glädjeämnen – adrenalinflödet i debatterna, den djuriska värmen när man skakar hand med folk i en stor folkmassa – började blekna så smått i jämförelse med jobbetts mindre tilltalande inslag: tiggandet efter pengar, de långa bilfärderna hem efter att någon mottagning hade dragit ut två timmar på tiden, den dåliga maten och instängda luften och de avhuggna telefonsamtalen med en hustru som dittills hade stått mig bi men som var ganska less på att ta hand om våra barn på egen hand och nu började ifrågasätta mina prioriteringar. Till och med lagstiftningsarbetet, själva utformandet av politiken som var det som hade fått mig att ge mig in i politiken en gång i tiden, började kännas alltför futtigt och försiktigt, för långt bort från de större strider – om skatterna, landets säkerhet, sjukvården och jobben – som utkämpades på den nationella arenan. Jag började hysa tvivel om den väg jag valt; jag började känna mig som jag föreställer mig att en skådespelare eller idrottsman måste känna när han, efter att i årtal ha varit hängiven en viss dröm, efter att i årtal ha passerat upp restauranggäster mellan olika provspelningar, eller ha slagit sig fram så gott han kunnat i de lägre divisionerna – kommer till insikten att detta är ungefär så långt hans begåvning eller tur räcker. Drömmen kommer aldrig bli verklighet, och nu står han inför valet att antingen acceptera detta som en vuxen människa och gå vidare i livet med rimligare målsättningar, eller att vägra inse sanningen och sluta som en bitter, grälsjuk och lätt patetisk människa.

Förnekande, ilska, köpsläende, förtvivlan – jag vet inte om jag gick igenom precis alla de stadier som experterna brukar fastställa. Men någonstans på vägen nådde jag en acceptans – av mina begränsningar och, på sätt och vis, min egen dödlighet. Jag koncentrerade mig på mitt arbete i delstatssenaten igen, och kände tillfredsställelse över de reformer och lagförslag min ställning medgav att jag åstadkom. Jag tillbringade mer tid hemma, och såg mina döttrar

växa och behandlade min fru med vederbörlig ömhet och tänkte igenom mina långsiktiga ekonomiska förpliktelser. Jag motionerade och läste romaner, och lärde mig att uppskatta hur jorden kretsade kring solen och årstiderna kom och gick utan någon som helst ansträngning från min sida.

Och jag tror att det var denna acceptans som fick mig att komma på den fullkomligt befängda idén att ställa upp i valet till USA:s senat. För min fru beskrev jag det som en upp-eller-ut-strategi, en sista chans att pröva mina idéer innan jag slog mig till ro i en lugnare, stabilare och mer välbetald tillvaro. Och hon gick – kanske mer av medlidande än av övertygelse – med på denna sista kampanj, även om hon också påpekade att jag med tanke på hennes förkärlek för ett välordnat familjeliv inte nödvändigtvis kunde räkna med hennes röst.

Jag lät henne trösta sig med de höga odds jag hade emot mig. Den sittande republikanske senatoren Peter Fitzgerald hade gjort av med 19 miljoner dollar ur egen kista för att besegra den tidigare senatoren, Carol Moseley Braun. Han var inte vidare populär; faktum var att han inte tycktes trivas särskilt bra inom politiken. Oavsett detta hade han obegränsat med pengar i slakten, liksom en sann integritet som efterhand hade gett honom väljarnas motvilliga respekt.

När Carol Moseley Braun kommit tillbaka till Chicago efter att ha varit amerikansk ambassadör i Nya Zeeland funderade hon ett tag på att försöka återta sin gamla senatsplats; hennes möjliga kandidatur gjorde att jag fick lägga mina planer på is. När hon istället bestämde sig för att kandidera i presidentvalet började alla andra snegla på senatsvalet. När Fitzgerald väl tillkännagav att han inte ställde upp till omval hade jag sex primärvalsmotståndare att panikslaget begrunda, däribland delstatens sittande revisionschef; en affärsman god för hundratals miljoner dollar; Chicagoborgmästaren Richard Daleys förra stabschef; samt en svart, kvinnlig sjukvårdsanställd som de invigda tog för givet skulle splittra de svartas röster och därmed krossa de redan små chanser jag hade till att börja med.

Jag brydde mig inte. De låga förväntningarna fick mig att slappna

av, och min trovärdighet fick draghjälp av att ett antal viktiga personer gav mig sitt offentliga stöd. Alltså kastade jag mig in i valkampanjen med en energi och en glädje jag trodde jag hade förlorat. Jag anställde fyra kampanjarbetare. De var alla skärpta, strax under eller över trettio och lagom billiga. Vi skaffade en litet kontor, ordnade brevhuvud, drog in telefoner och ett antal datorer. I fyra till fem timmar per dag satt jag och ringde upp tunga demokratiska bidragsgivare och försökte få dem att besvara mina samtal. Jag höll presskonferenser dit ingen kom. Vi anmälde oss till Saint Patrick's-paraden och blev tilldelade platsen allra längst bak i tåget, så att mina tio volontärer och jag själv hamnade några steg framför stadens sopbilar. Vi vinkade åt de få eftersläntrarna utmed gatorna medan gatsoparna tog hand om skräpet och drog loss gröna treklöverklistermärken från lyktstolparna.

Men mestadels var jag ute och åkte, ofta ensam i bilen; först från valdistrikt till valdistrikt i Chicago, sedan från kommun till kommun och stad till stad, och till slut tvärs över hela delstaten förbi kilometervis med majsält och bönodlingar och järnvägsspår och silos. Det var inget effektivt tillvägagångssätt. Utan demokraternas partiapparat i ryggen och utan någon egentlig adresslista eller onlineverksamhet var jag tvungen att förlita mig på att vänner och bekanta skulle ta emot alla möjliga och omöjliga människor i sina hem, eller ordna så att jag fick komma till deras kyrka, fackföreningslokal, bridgegrupp eller rotaryklubb. Ibland kunde det hända att jag efter flera timmars bilfärd kom fram och fann ett par, tre personer som satt och väntade på mig vid ett köksbord. Då fick jag helt enkelt försäkra värden att uppslutningen var alla tiders och artigt tacka för de förfriskningar som ställts fram. Ibland satt jag mig igenom en gudstjänst där prästen hade missat att känna igen mig. Ibland lät ordföranden i en lokal fackavdelning mig tala inför medlemmarna precis innan han sedan tillkännagav att fackföreningen ifråga hade bestämt sig för att stödja någon annan kandidat.

Men oavsett om jag träffade två människor eller femtio, oavsett om jag befann mig i North Shores storslagna, skuggiga villor, ett hyres-

hus utan hiss på West Side, eller på en bondgård utanför Bloomington – oavsett om folk var vänliga, likgiltiga eller emellanåt fientliga så försökte jag så gott jag kunde att hålla truten och lyssna på vad de hade att säga. Jag lyssnade på människor som berättade om sina jobb, sina småföretag, skolan i trakten; ilskan mot Bush och ilskan mot demokraterna; deras hundar, deras ryggont, deras krigstjänstgöring, och sådant de mindes från barndomens dagar. Somliga hade välgenomtänkta teorier om varför tillverkningsindustrijobben försvann eller varför sjukvårdskostnaderna skjutit i höjden. Somliga återgav vad de hade hört på Rush Limbaughs program eller NPR.* Men de flesta var för upptagna av arbete eller barnuppfostran för att hinna ägna politiken så mycket intresse, och de pratade istället om det de såg varje dag: en nedlagd fabrik, en befordran, en hög elräkning, en förälder på vårdhem, ett barns första steg.

Jag nådde inga bländande insikter under dessa månaders samtal. Om det var något som slog mig så var det hur blygsamma drömmar folk hyste, och hur mycket de tycktes ha gemensamt över alla ras-, boende-, religions- och klassbarriärer. Flertalet ansåg att alla som ville arbeta borde kunna få ett jobb som gick att leva på. De tyckte inte att människor borde tvingas i personlig konkurs bara för att de råkade bli sjuka. De trodde på det rimliga i att varje enskilt barn skulle få en riktigt bra utbildning – att det inte bara skulle snackas om den saken utan faktiskt göras något – och att samma barn borde kunna få gå på college även om de inte hade rika föräldrar. De ville få känna sig fredade från brottslingar och från terrorister; de ville ha ren luft, rent vatten, och tid över till ungarna. Och när de blev gamla ville de kunna gå i pension med någorlunda värdighet och respekt i behåll.

Och det var i stort sett det hela. Det var inte mycket begärt. Och fast att de förstod att det mestadels var upp till dem själva hur det skulle gå för dem i livet – fast att de med andra ord inte räknade

* Limbaugh är ärkekonservativ radiopratare, NPR (National Public Radio) är en sorts motsvarighet till Sveriges Radio, *övers. anm.*

med att det offentliga skulle lösa alla deras problem, och definitivt inte gillade när det slösades med deras skattepengar – så tyckte de allt att det offentliga skulle hjälpa till.

Jag sa till dem att de hade rätt: det offentliga kunde inte lösa alla deras problem. Men om vi bara ändrade prioriteringarna en smula så skulle vi kunna se till att varje barn fick en ärlig chans i livet, och kunna möta de utmaningar vi som nation stod inför. Allt som oftast nickade de då och frågade hur de kunde bidra till detta. Och när jag väl satt bakom ratten igen med en karta bredvid mig och var på väg till nästa anhalt så visste jag återigen precis varför jag hade gett mig in i politiken.

Jag fick lust att arbeta hårdare än jag någonsin arbetat i hela mitt liv.

Denna bok är en direkt följd av samtalen ute på kampanjresorna. Mina möten med väljarna bekräftade inte bara för mig det amerikanska folkets grundläggande hederlighet, utan påminde mig också om att kärnan i den amerikanska folksjälens utgörs av ett antal ideal som alltjämt sätter vårt kollektiva medvetande i rörelse; en gemensam uppsättning värderingar som binder oss samman trots alla våra olikheter; en röd tråd av hopp som gör att vårt osannolika demokratiexperiment faktiskt fungerar. Dessa värderingar och ideal kommer till uttryck inte enbart i monumentens marmorskivor eller i utantillrabblandet av texter i historieböckerna. De lever ännu i högsta välmåga i de flesta amerikaners hjärtan och sinnen, och förmår inspirera oss till att känna stolthet, plikt och offervilja.

Jag medger att det finns risker med prat av detta slag. I en tidsålder som präglas av globalisering och hisnande ny teknik, av benhårda politiska motsättningar och outtröttliga kulturkrig så tycks vi inte ens besitta ett gemensamt språk att diskutera våra ideal med, för att inte tala om de verktyg som behövs för att nå ett ungefärligt samförstånd om hur vi som nation ska kunna arbeta gemensamt för att de idealen ska förverkligas. De flesta av oss ser igenom de tricks som används av reklamare och opinionsundersökare, talskrivare

och förståsigpåare. Vi vet att högtflygande ord kan brukas med cyniska syften, och att aldrig så ädla avsikter kan förlora sig i maktens, ändamålsenlighetens, girighetens eller intoleransens korridorer. Till och med allmänna läroböcker i historia på high school-nivå skildrar hur långt ifrån den amerikanska tillvaron befinner sig från dess myter. I ett sådant klimat kan varje åberopande av delade ideal eller gemensamma värderingar verka hopplöst naivt, för att inte säga rent farligt – ett försök att släta över djupa åsiktsskillnader vad gäller politikens mål och utformning eller, vilket är ännu värre, ett sätt att försöka tysta klagomålen som framförs av dem som känner sig missgynnade av vårt nuvarande institutionella ramverk.

Mitt argument är emellertid att vi inte har något val. Man behöver ingen opinionsundersökning för att begripa att en överväldigande majoritet amerikaner – republikaner, demokrater och oberoende väljare – är hjärtligt trötta på den slutna värld politiken har förvandlats till, där enskilda intressen slåss för egen vinning och ideologiska minoriteter söker tvinga på landet sina egna versioner av den absoluta sanningen. Oavsett om vi kommer från röda delstater eller blå delstater så säger oss vår magkänsla att det saknas uppriktighet, fasthet och sunt förnuft i de politiska debatterna. Vi värjer oss emot det vi uppfattar som en aldrig sinande meny av falska eller felaktigt begränsade val. Troende eller sekulära, svarta, vita eller bruna så känner vi – rätteligen – att landets viktigaste förändringar blir förbisedda, och att vi om vi inte snart lägger om kursen kan bli den första generationen på mycket länge som lämnar efter oss ett svagare och mer splittrat Amerika än det vi fick till skänks. Nu, kanske mer än någonsin tidigare i modern historia, behöver vi en ny sorts politik, en som kan röja marken så att vi återigen kan bygga på det samförstånd som håller ihop oss som amerikaner.

Det är ämnet för denna bok; hur vi ska kunna inleda arbetet med att förändra det politiska landskapet och det medborgerliga ansvarstagandet. Därmed inte sagt att jag vet precis hur det ska gå till. Det gör jag inte. Även om jag i varje kapitel diskuterar ett antal av våra mest angelägna politiska frågor och sedan i breda drag föreslår den

väg jag tycker att vi ska gå, så är min genomgång av sakfrågorna ofta knapphändig och ofullständig. Jag lägger inte fram någon samlande teori om det amerikanska styrelseskicket. Man finner inte heller på dessa sidor något politiskt handlingsprogram, komplett med tabeller och diagram, tidsram och tiopunktsmanifest.

Det jag lägger fram är istället någonting mer blygsamt: personliga reflektioner över de värderingar och ideal som fick mig att söka mig till ett liv i det offentliga, några tankar om hur vår nuvarande politiska diskurs söndrar oss i onödan, och det bästa jag kan uppåda i form av egna bedömningar – baserat på mina erfarenheter som senator och jurist, make och far, kristen och skeptiker – ifråga om hur vi ska kunna basera vår politik på det som kallas allmänhetens bästa.

Låt mig berätta lite mer i detalj om hur boken är upplagd. Kapitel ett tar ett grepp om vår moderna politiska historia och söker förklara något om bakgrunden till dagens hårda partipolitiska motsättningar. I kapitel två diskuterar jag de gemensamma värderingar som skulle kunna lägga grunden för ett nytt politiskt samförstånd. Kapitel tre utforskar författningen, inte bara som en källa till de olika fri- och rättigheterna för individen utan också som ett verktyg för att organisera ett demokratiskt samtal om vår gemensamma framtid. I kapitel fyra förmedlar jag mina intryck av några av de institutionella krafter i samhället – pengar, media, intresseorganisationer och själva lagstiftningsprocessen – som kväser även en politiker med aldrig så goda avsikter. Och i de fem kapitel som sedan kvarstår föreslår jag olika sätt för oss att se bortom våra skilljaktigheter så att vi effektivt kan tackla olika konkreta problem: den växande ekonomiska otryggheten för många amerikanska familjer, de rasmässiga och religiösa spänningarna i samhällskroppen samt de gränsöverskridande hot – från terrorism till pandemier – som hopar sig bortom vårt lands gränser.

Jag misstänker att vissa läsare kan uppfatta min genomgång av dessa frågor som bristfällig vad objektiviteten anbelangar. Det är ett brott jag erkänner mig skyldig till. Jag är trots allt demokrat; mina åsikter överensstämmer i de flesta fall bättre med *New York Times*

ledarsida än med *Wall Street Journals*. Jag upprörs av en politik som konsekvent gynnar de välbärgade och mäktiga på genomsnittsam-
erikanens bekostnad, och hävdar envist att det offentliga har en viktig
roll att spela när det gäller att se till att alla får lika möjligheter. Jag
tror på evolutionen, den vetenskapliga forskningen och den glo-
bala uppvärmningen; jag tror på yttrandefriheten, oavsett om den
utövas politiskt korrekt eller inkorrekt, och jag är djupt skeptisk
till att använda statsapparaten för att tvinga på icke-troende någon
viss religiös övertygelse – vore det så min egen. Till yttermera visso
är jag fånge i min egen bakgrund: jag kan inte undvika att se den
amerikanska tillvaron genom ögonen på en svart man av blandad
härkomst, för evigt medveten om hur generationer av människor
med mitt utseende blivit underkuvade och stigmatiserade, och om
hur ras och klass på både subtila och mindre subtila sätt alltjämt
formar våra liv.

Men detta är inte det enda jag är. Jag tycker också att mitt parti
stundtals kan vara självbelåtet, isolerat och dogmatiskt. Jag tror på
den fria marknaden, konkurrens och entreprenörskap, och anser att
ett icke obetydligt antal statliga åtgärder fungerar sämre än vad som
tillstås. Jag önskar att landet hade färre advokater och fler ingenjörer.
Jag tycker att USA oftare har varit en god kraft i världen än en ond;
jag hyser få illusioner om våra fiender, och högaktar modet och
dugligheten hos våra väpnade styrkor. Jag tar avstånd från politiska
ståndpunkter som grundar sig uteslutande på rastillhörighet, köns-
tillhörighet, sexuell läggning eller offermentalitet i största allmän-
het. Jag tror att mycket av det som plågar våra innerstadsområden
har att göra med ett större kulturellt sammanbrott som inte låter sig
botas av pengar allena, och att våra värderingar och vårt andliga liv
har minst lika stor betydelse som vår BNP.

Vissa av dessa åsikter kommer utan tvekan att ställa till det för
mig. Jag är tillräckligt ny på den nationella politiska arenan för att
kunna fungera som ett oskrivet blad där människor med vitt skilda
åsikter kan projicera sina egna åsikter. I det avseendet kommer jag
säkerligen att göra några av dem, för att inte säga samtliga, besvikna.

Vilket möjligen för oss till ytterligare ett tema i denna bok, ett mer intimt sådant: nämligen hur jag själv, eller vem som helst i innehav av ett offentligt ämbete, ska kunna undvika berömmelsens fallgropar, hungern efter att vara till lags och rädslan för att förlora – och därmed kunna hålla fast vid den där kärnan av sannfärdighet, just den där inre rösten inom oss som påminner om våra djupaste förpliktelser.

Nyligen blev jag på väg till mitt arbetsrum hejdat av en av de politiska journalister som rapporterar från kongressen. Hon nämnde att hon hade uppskattat min första bok. ”Jag undrar jag”, sa hon, ”om du kan vara lika intressant i nästa bok du skriver.” Det hon menade var: jag undrar om du kan vara lika uppriktig nu när du är senator.

Det undrar jag också emellanåt. Jag hoppas att arbetet med denna bok bidrar till att jag får svar på det.